

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ РЕФОРМ

Підписання Болонської конвенції 1999 р. 29 європейськими країнами – подія, що стала підставою для розвитку Болонського процесу, згідно з яким передбачено, що до 2010 р. буде завершено формування єдиного європейського освітнього простору. Наближення вітчизняних стандартів освіти до європейських є одним із паралельних напрямків євроінтеграції.

Усі пропозиції у рамках Болонського процесу можуть бути визначені шістьма позиціями: 1) введення двоциклового навчання; 2) впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу; 3) наявність системи контролю якості освіти; 4) підвищення мобільності студентів і викладачів; 5) забезпечення працевлаштування випускників на європейському ринку праці; 6) досягнення привабливої європейської системи освіти. До цього ще слід додати взаємне визнання дипломів (євродиплом), можливість працевлаштування в Європі, єдині освітні стандарти за спеціальностями, які сприяють освітню міграцію студентів за європейськими стандартами.

Те, що в структурі вищої освіти України вже багато років закладено двоступеневість та запроваджено освітньо-кваліфікаційні рівні бакалавра, спеціаліста та магістра, дає нам можливість говорити про певне наближення вітчизняної системи освіти до світових стандартів. Створена і функціонує державна система контролю якості освіти. Отже, нині вже закладені основи «двоступеневої освіти» і «контролю якості освіти».

Українська держава розпочала активне впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Разом з тим, для забезпечення дієвості та ефективності кредитно-модульної системи, на нашу думку, важливо звернути увагу також на кінцевий результат навчального процесу – випуск необхідної кількості бакалаврів, спеціалістів і магістрів потрібного профілю. Однак, необхідно враховувати, що головною метою Болонської конвенції є необхідність вирішення проблеми дефіциту спеціалістів. В той час, як в Україні при великій кількості спеціалістів існує проблема якості їхньої підготовки. Крім того, в нинішніх умовах сформувалося стійке протиріччя між системою вищої освіти і ринком праці. Внаслідок глобалізаційних процесів послуги вищої освіти набувають ознак товару і функціонують на рин-

ку освітніх послуг, що створює нерівність в задоволенні освітніх потреб малозабезпечених верств населення. Тому не варто забувати про необхідність кореляції національних освітніх програм з економічними пріоритетами держави.

У процесі активного залучення України до Болонського процесу існує ряд складних завдань і проблем. Проте рух у європейський освітній простір може також принести і чималі дивіденди. Водночас також слід пам'ятати і про збереження фундаменту вітчизняної освіти. Адже, перебуваючи в цьому процесі, система вищої освіти України повинна враховувати свій наявний рівень розвитку, не втративши при цьому всі свої найкращі надбання, з одночасним трансформуванням до вимог європейського освітянського простору.

І.К.Кобякова, канд.філол.наук, доцент
kobyakova@ukr.net,

С.О.Швачко, доктор філол.наук, професор
shvachko@mail.ru

Сумський державний університет, м.Суми

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ТА КАТЕГОРИЗАЦІЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Концепція, основні ідеї Болонського процесу екстеріоризуються у мовах за діючими принципами креативності, динамізму та адаптивності. Феномен креативності передбачає наявність у соціуму досвіду, фонових знань, завдяки яким люди творять щось нове, модернізоване, трансформоване. Аксиоматично: нове – це забуте старе, а культура – це пам'ять людства. Цивілізація XXI сторіччя позначена дієвістю процесу глобалізації. Постіндустріальне суспільство ввібрало в себе риси минулих етапів – аграрного та індустріального, і розвивається у руслі ментального вектора – комп'ютеризації, телебачення, радіомережі, інтеграції, демографічного буму. Кожну годину на нашій планеті народжується 16 000 малят; населення XXI сторіччя перебільшить усіх людей, що жили на планеті за 20 віків. Пріоритетними на часі, таким чином, стають питання ліквідації бідності, скорочення безробіття, розподілу праці та глобалізації. Номінації зазначених понять являють неабиякий інтерес у руслі сьогодення.

Філологія – цариця XXI сторіччя (Стросс) – займає центральне місце серед гуманітарних наук, які опікуються питаннями гуманізації. Гуманітарні науки, на часі, розглядаються як пріоритетні, ведучі у парадигмі міждисциплінарного освітнього циклу. Лексеми англ. *human, humane*, укр. *гуманний, гуманітарний* є однокореневими, але різноос-